

Nyhedsbrev nr 7 fra Lise & Jep

Farvel – allerede?

Den gamle talemåde med at "tiden flyver, når man er i godt selskab" stod pludselig meget klart for os, da vi i sidste uge begyndte at sortere, rydde op og lave inventarlistere i Rubura og så småt forberede os på at skulle tilbage til DK. Der blev bagt kage til strikkedamer og engelskhold og holdt afskedsmiddage til den store guldmedalje.

Det er mærkeligt at gå og fjerne de små personlige ting som billeder af forældre og børnebørn fra det, der har været vores hjem siden august. Pludselig skal man forholde sig til, at andre måske skal flytte ind i "vores hus"! En meget mærkelig fornemmelse. Men vi synes, at vi efterlader huset og omgivelserne i bedre stand, end da vi kom, og vi har da også efterladt en del tøj og andre ting i et lille håb om at vende tilbage, imens vi stadig kan passe tøjet.

Det har været et spændende og lærerigt år med gode projekter og samarbejdspartnere, men uden at "skræmme nogen væk" må vi også erkende, at Burundi ikke er det nemmeste land at bo i. (Og så bruger vi ikke tid her på at forklare den indviklede og dyre vej IND i landet!) Der har været en del benspænd undervejs, og det har krævet en del tid og kræfter at få hverdagen til at fungere og lave de ting, vi gerne ville, med manglende brændstof, knaphed på sukker og cement mm.

Vi "sneg os" jo langsomt ind i jobbet ved at være i Rubura i sommerferien og 1 uge i november i både 2018 og 2019 i forbindelse med vandprojektet, hvor vi dels fik mærket efter, om det var noget vi havde lyst til i længere tid, men hvor vi også fik knyttet en masse vigtige lokale kontakter, og ikke mindst Jep fik genopfrisket sit ret gode Kirundi.

Både kontakterne og sproget har faktisk været altafgørende for, at vi har kunnet bo og fungere i Rubura, hvor kun få taler fransk og et kun et par stykker taler engelsk. Og Lise har trukket på sine gode kontakter i Kigali og Butare, når hun har været i Rwanda på egen hånd, selvom Rwanda unægtelig er noget lettere at komme til og klare sig med engelsk.

Muzogaruka ryari? Hvornår kommer I tilbage?

Det er et spørgsmål vi har fået mange gange de sidste 2 uger. Og det korte svar er; "det ved vi ikke". Lige nu vender vi begge tilbage til vores "gamle jobs", men der er ingen tvivl om, at Burundi er en del af os, og at vi begge har et ønske om at komme tilbage på et tidspunkt.

I skrivende stund er Jep allerede landet i DK, og Lise er i Rwanda og fortsætter nordover den 6/7.

Angelique, Jean Jaques og Vianney fulgte os til lufthavnen

UEBB bygger nyt hovedkontor

Tilbage i 90'erne købte Baptistkirken i Danmark en villa i det centrale Bujumbura, som siden er brugt til hovedkontor. Der er også bygget en kirke, flere kontorer og butikker til udlejning på grunden.

Tidens tand og udviklingen har gjort bygningen utidssvarende, og den har længe trængt til en renovering. Myndighederne er også begyndt at stille krav til ejendomme i bymidten. Blandt andet skal fortove have flise- eller asfaltbelægning og de bygninger, der ikke er opført eller bruges efter regler og godkendelser, skal fjernes eller lovliggøres, så UEBB's generalsekretær – Jean Jaques – har brugt en del tid på at rette op

på "fortidens forglemmelser". Endelig skal nye bygninger skal være på mindst 5 etager, man må dog gerne bygge en etage ad gangen.

UEBB har derfor længe forberedt og nu påbegyndt det imponerende og ambitiøse projekt på næsten 1300 etagemeter og med et samlet budget på omkring 1 milliard BIF (ca. 3 millioner DKK). De begyndte indsamlingen sidste efterår med en målsætning om at samle 150 mio. BIF ind i 2022, og har allerede samlet godt 86 mio. ind ved udgangen af maj. Til sammenligning er en håndværkers månedsløn omkring 200.000 BIF, så det er betydelige midler, der allerede er samlet ind.

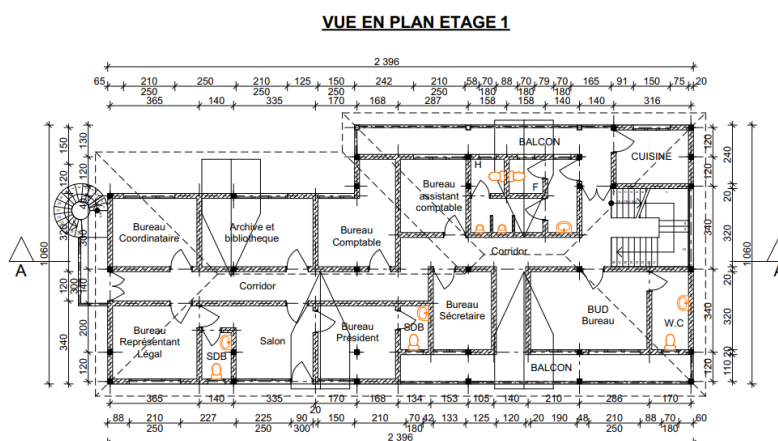
Der er også allerede brugt over 80 mio. på projektering, byggesagsbehandling og byggematerialer. Der er f.eks. indkøbt 35 tons cement, for ikke komme til at mangle det midt i byggeriet af de meget kraftige fundamenter og stueetagen.

Stueetagen indrettes med kontorer, der kan lejes ud. 1. og 2. sal indrettes med mødelokaler og kontorer til UEBB og BiD. 3. og 4. sal indrettes med i alt 18 værelser med eget bad og toilet.

Det er UEBB's målsætning, at bygningen er færdig inden missionens 100-års jubilæum i 2028 og med den entusiasme og beslutsomhed, der udvises, er vi sikre på, at det lykkes. UEBB håber selvfølgelig også, at de internationale samarbejdspartnere i f.eks. Danmark vil bidrage til projektet.

Byggepladsen den 28/6

Grundplan for 1. sal med BiD's kontor nederst til højre

Visualisering af den nye bygning og den eksisterende kirke

YSM/Ngirankugire – projekt for unge ugifte mødre i Butare.

På vej hjem til DK lagde Lise først vejen forbi Rwanda, hvor hun besøgte YSM/Ngirankugire – projektet for unge ugifte mødre i Butare.

I Burundi og Rwanda er det et meget stort problem, at unge piger bliver gravide uden at være gift eller have en fast partner. Mange af pigerne er stadig i skolealderen til ældste klasser i sekundærskolen, men når graviditeten bliver synlig, bliver de smidt ud af skolen, og de fleste formår ikke at vende tilbage til skolen

efterfølgende. For nogle af dem er det en kæreste, de har været sammen med – måske med en forventning om forlovelse og ægteskab, men for andre er det desværre ældre mænd, som lokker med penge eller andre goder mod seksuelle ydelser. En primitiv form for "sugar-dating", kunne man kalde det.

Desværre er seksualundervisning og oplysning om egen krop, cyklus, grænser og prævention ikke noget, man bruger i skolerne.

Jeg besøgte det nye projekt for unge ugifte mødre i Butare-regionen i det sydlige Rwanda, hvor målgruppen er 300 unge piger i alderen 13-25 år med 1 eller flere uplanlagte børn.

Og hvad er der blevet af fædrene til børnene? Det spørgsmål stiller man nok uvilkårligt, men her tegner sig desværre et kedeligt mønster. Så snart pigen er gravid forsvinder faderen oftest ud af billedet. Han skifter telefonnummer, flytter fra byen og nægter tit at have noget som helst med graviditeten at gøre!

Her har man ikke samme sikkerhedsnet som i Danmark med mulighed for faderskabstest, børnepenge osv. Det er alt for let for en mand at nægte at have noget med sagen at gøre, og at fortsætte sit liv som om intet var hændt.

En anden sørgelig tendens er, at mange gifte mænd forlader deres kone og børn, hvis livet bliver for besværligt. Så står konen tilbage med ansvaret for børnene, og manden kan skabe sig en ny tilværelse et andet sted. Mange af pigerne i projektet kommer fra familier med den baggrundshistorie.

Projektet har base på centeret LLCCM, som tidligere rummede et børneprojekt. Her kan man invitere grupper af mødre og børn ind til træning, undervisning mm. Derfor er noget af det, de ønsker sig til projektet, noget solidt legetøj til børnene og et sted med overdækning, så de kan aktiveres der, imens mødrene får samtaler og undervisning.

Projektet har udover

projektleder Leonard tilknyttet

en psykolog/mentor – Esperance, så pigerne kan få personlige samtaler og rådgivning. Der er også tilknyttet 2 "Field-officers", som skal arbejde med oplysning i lokalsamfundet, lave spare låne-aktiviteter mm.

Jeg fik lov at interviewe to af de unge piger, som gerne ville dele deres historie med mig.

Umohoza Akimana Charlotte er 19 år gammel og mor til en lille dreng på 6 mdr. Hun bor med sin mor og 5 søskende. Faderen er rejst for flere år siden. Charlotte gik i Senior 1 og var den næst-dygtigste i klassen, da hun blev gravid. Hun drømte om at blive sygeplejerske.

Faderen til sønnen er 26 år. Da Charlotte fortalte ham, at hun var gravid, stak han af til hovedstaden Kigali, og han vil ikke have noget med hende eller barnet at gøre.

Charlotte prøver nu at tjene penge ved at købe avocadoer billigt og

sælge dem. Men det giver måske 500 franc om dagen. Det er omkring 3.5 krone.

Hendes mor hjælper med ting til drengen som bleer, tøj osv.

Charlotte tror ikke selv, at hun kommer i skole igen, da det er svært nok at skaffe penge til mad, men hun drømmer om at lære at sy og få en symaskine. Hun håber, at hendes søn kommer i skole og får den uddannelse som læge eller sygeplejerske, som hun selv gerne ville have haft.

Uwimana Clementine er 21 år og mor til en pige på 3 år og en pige på 3 uger. Hun gik ud af skolen som 14-årig. Hun er næst yngst i en børneflokk på 5, og hun bor med sin mor og sin yngre søster. Hendes far forlod familien for mange år siden. "Første gang jeg blev gravid, var min mor vred, men anden gang resigtede hun bare og sagde, at sådan er livet", fortæller Clementine.

Clementines 2 børn har samme far. De var kæresten, men da hun blev gravid første gang, rejste han. Efter nogle år kom han tilbage og ville genoptage forholdet og lovede, at de skulle giftes. Men da hun blev gravid igen, skiftede han telefonnummer og rejste, og hun ved ikke hvor han bor.

Jeg spurgte, hvad hun ville gøre, hvis han kommer igen og vil være sammen med hende?

"Om han så kom i en flyvemaskine med masser af penge, er det slut! Jeg har ingen tillid til mænd mere", sagde hun meget bestemt!

Clementine tjener til dagen og vejen som daglejer. Hun hakker marker for folk eller hjælper til ved byggerier. Men det er svært lige nu med en lille på kun 3 uger.

Hun ønsker sig træning i et håndværk som syning, frisør el lign. Så hun kan lave en lille business.

Hun drømmer om, at hendes to piger kommer i skole og får en uddannelse, så de får et bedre liv, end hun har. "Jeg vil holde øje med mine piger og undervise dem, så de ikke bliver gravide, ligesom jeg er blevet det" slutter hun.

Det bliver spændende at følge projektet og arbejdet med at forbedre deres levevilkår.

Hvis man vil støtte børnene i projektet med hjælp til halvtag og legetøj, kan man gøre det på

Mobilepay: 911 118 eller konto: 3201 10042879

Og skrive YSM Butare i beskedfeltet.

FAKTABOKS:

UEBB – Union des Eglises Baptiste du Burundi – Baptistkirken i Burundi

BiD (BUD) – Baptistkirken i Danmark (Baptist Union of Denmark)

Rubura – gammel missionsstation i det nordlige Burundi med kirke, skoler, præsteskole, sundhedscenter og landbrugsprojekt